

Beboere i byggerod: Prøver de mon på at slå os ihjel?

26. juni 2016, Politiken, Sektion 1, Side 7 (Danmark), FLEMMING CHRISTIANSEN..., 777 ord, Id: e5c66c55

RENOVERING Omfattende renovering af en hel bydel, **Tingbjerg** i København, er blevet en asbest-, støv- og støjplage for beboerne, der føler sig tromlet og misinformeret.

Bander, der skyder på hinanden – og dræber. Præster og læger, som flygter ud af bydelen.

De triste historier om bydelen **Tingbjerg** er mange, men i det seneste års tid er der også kommet en positiv fortælling om en halv milliard kroner til at forbedre boligernes standard, at bygge det isolerede område sammen med omgivelserne og få monotonien af almene boliger brudt af butikker og andels-og ejerboliger.

Lige nu er mange tingbjergensere bare ikke i særligt godt humør. Som én af dem, Lone Martin, spørger: »Er de mon ved at slå os ihjel?«. Hun sigter blandt andet til, at der forleden lå store poser med asbestholdigt nedrivningsmateriale og flød i gaderne i **Tingbjerg**. Beboerne havde ikke hørt, at de skulle konfronteres med det kræftfremkaldende stof, og at der skulle komme mænd i hvide beskyttelsesdragter.

Da beboerne henvendte sig til en af de byggeansvarlige, blev det først benægtet, at der blev banket asbest ned.

Men da en af beboerne havde taget billeder af poserne, der var tydeligt mærket ASBEST, måtte den byggeansvarlige krybe til korset - og så spurgte han: »Er du da overfølsom over for asbest?«. Som Lone Martin siger: »Den griner vi stadig af. Vis mig det menneske, der ikke er overfølsom over for asbest«.

Brudte aftaler

Oppe hos en anden beboer, folkepensionisten Marie Andersen, hænger en håndskrevet seddel på hoveddøren: »Kære håndværker. Kl. 8 havde vi en aftale.

Nu er kl. 12«. Lejligheden sejler i overdækningsplast, byggestøv og kasser med indbo og løse køkkenelementer, og Marie Andersen går småklagende rundt og hoster med sin astma på grund af alt det byggestøv, som beboerne var lovet ville blive fjernet hver dag, men som ikke bliver det. Aftaler bliver i det hele taget brudt igen og igen.

»De ødelægger vores boliger«, siger hun beklagende og kigger skræmt ind i sit køkken, hvor der én af dagene skal laves et gevaldigt hul i gulvet til et af de store nye ventilationsrør, der skal gennembore lejlighederne for at få gang i luftudskiftningen i bebyggelsen, der er plaget af skimmelsvamp.

»Men jeg har aldrig haft svamp. Det er bare, fordi der er kommet så mange store børnefamilier og mennesker fra andre lande, der lever på en anden måde, at der er kommet svamp i deres lejligheder. Jeg har ikke noget imod de fremmede, men hvorfor kan boligselskabet ikke hjælpe dem med at få luftet ud i stedet for at ødelægge husene med alle de rør?«, spørger Marie Andersen.

Hun har boet i **Tingbjerg** i 50 år - fra det var en ny, arkitekttegnet, luftig mønsterminiverden til almindelige mennesker.

Beboerne har fået brev om, at deres boliger i et halvt år med jævne mellemrum kan blive invaderet af håndværkere med en række varslingsfrister. Men Marie Andersen oplever igen og igen, at håndværkerne ikke kommer, når de varsler det - eller at de kommer uden varsel. Samme beretning lyder fra andre tingbjergensere.

Flere fortæller, hvordan deres køkkener bliver skilt ad og savet ned, og så går håndværkerne uden at fortælle, hvornår de bliver færdige.

»Vi lever i et støj-og støvhelvede, og vi kan intet privatliv have, da vi aldrig ved, hvornår der er støjende, støvende eller asbestarbejde«, siger Lone Martin.

Christel Andersens mor bor i **Tingbjerg**, men er flyttet hjem til sin datter på Nørrebro på grund af rodet. Efter Christel Andersens opfattelse burde boligselskaberne have genhuset flere af beboerne.

»Men man kan åbenbart bare tromle hen over dem«, siger hun.

Indrømmelser og beklagelser I mellemtiden har beboerne fået en skriftlig beklagelse fra direktionen i et af boligselskaberne, FSB, hvor der står, at

asbesthåndteringen et »absolut uansvarlig og et brud på indgåede aftaler«. Projektleder i FSB Claus Olsen erkender også over for Politiken, at kommunikationen ikke har været god.

At der har ligget asbest fra nedrevne ventilationskanaler mellem bygningerne, kalder han »en klar fejl«, men han understreger, at asbesten har været forsvarligt pakket ind og nu er bortskaffet.

Den manglende rengøring og manglende overholdelse af varslingsfrister er også en tilståelsessag: »Vi har i udbuddet klart beskrevet, hvordan håndværkerne skal varsle. Det har vi en kamp med entreprenørerne om«, siger Claus Olsen.

Han mener ikke, at det er realistisk med genhusning af flere end de familier i gavllejligheder, som bliver så molesterede af renoveringen, at man ikke kan leve i dem.

»Kriteriet for genhusning er, om vitale funktioner som vand og afløb fungerer i et vist omfang. Hvis vi skulle genhuse endnu flere, ville økonomien vanskeligt kunne hænge sammen, og det kunne indebære endnu større huslejstigninger, end der allerede er lagt op til«. På tirsdag holder boligselskaberne fællesmøde med beboerne.

»Vi er klar over, at der er så meget ængstelse, at det nærmest er en tabt sag«, siger Claus Olsen.

flemming.christiansen@pol.dk

- VETERAN. Marie Andersen har boet i **Tingbjerg** i et halvt århundrede, og hun mødte dengang arkitekten bag, Steen Eiler Rasmussen, som ville skabe et arbejderparadis. Nu synes hun, at det er et mareridt. Foto: Finn Frandsen